

Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunns kommentarer på høring om Prop. 55 L (2015–2016)

Stortinget, 10. mars 2016
Ingrid Rosendorf Joys, rådsleder
Anne Sender, sekretariatsleder

Likebehandling av tros- og livssynssamfunn har vært STLs politiske hjertesak gjennom 20 år. Forholdet mellom staten og Den norske kirke (Dnk) angår også statens forhold til de øvrige tros- og livssynssamfunnene i Norge, og derigjennom også STL som paraplyorganisasjon. I vår høringsuttalelse om «Staten og Den norske kirke – et tydelig skille» i november 2014 tok vi til orde for at Dnk snarest mulig etableres som selvstendig rettssubjekt med de samme rettigheter og plikter som andre tros- og livssynssamfunn, og økt grad av selvstyre. Dette vil være av betydning for en helhetlig tros- og livssynspolitik, som vi ønsker velkommen.

For STL er det i denne prosessen med skille mellom stat og kirke, og med opprettelsen av Dnk som et selvstendig rettssubjekt, naturlig å spørre: Hva slags stat ønsker vi, og hva blir konsekvensene for Dnk? Det siste er av bl.a. religionsfrihetsgrunner opp til Dnk selv, noe som vi har understreket ved tidligere anledninger, blant annet gjennom høringsuttalelsen om «Staten og Den norske kirke – et tydelig skille»:

STL støtter KUD i deres planer om å tilrettelegge for en økt selvstendigjøring av Dnk. Imidlertid mener vi at denne målsetningen ikke følges opp tilstrekkelig i høringsnotatet. Notatet inneholder en rekke lovendringsforslag vedrørende Dnks organisasjonsstruktur og andre indrekkelige forhold, noe som signaliserer fortsatt tette bånd mellom staten og Dnk. Vi minner om at Stortingets lovgivermyndighet avgrenses på feltet religion og livssyn av Norges menneskerettslige forpliktelser, gjennom internasjonale konvensjoner og Menneskerettighetsloven. Staten har således ikke myndighet til å detaljstyre Dnk eller andre tros- og livssynssamfunn. Vi oppfordrer derfor departementet til å la Dnk avgjøre sine egne anliggender så langt mulig, hvilket er tilfellet for andre tros- og livssynssamfunn.

21. mai 2012 ble Grunnlovens § 16 endret:

§ 16

«Alle innbyggere i riket har fri religionsutøvelse. Den norske kirke, en evangelisk-luthersk kirke, forblir Norges folkekirke og understøttes som sådan av staten. Nærmere bestemmelser om kirkens ordning fastsettes ved lov.

Alle tros- og livssynssamfunn skal understøttes på lik linje.»

For STL er likebehandling av tros- og livssynssamfunn et avgjørende prinsipp, som vi dessverre ikke alltid ser blir fulgt. Vi ønsker i denne sammenhengen å peke på den manglende likebehandling som ble utvist i forbindelse med økning i lønn til prestene i Dnk i anledning avvikling av boplikten. At det i tillegg måtte en lovendring til for å utvise forskjellsbehandling, forverret saken ytterligere. Fra vår høringsuttalelse om «Endring i lovgivningen om tilskudd til

tros- og livssynsamfunn utenom Den norske kirke som følge av avviklingen av boplikten for prestene i Den norske kirke» i september 2015 skriver vi:

STL er sterkt kritisk til forslaget, bl.a. fordi vi mener det er i strid med likebehandling, regjeringsplattformen, Grunnloven og menneskerettighetene.

Dnk har i alle år hatt en økonomisk fordel som de øvrige tros- og livssynsamfunn ikke har nytt godt av. Når dette forholdet kommer frem så klart, må det være en selvfølge at disse økonomiske fordelene legges inn i beregningsgrunnlaget.

STL konstaterer at forslaget avviker fra gjeldende prinsipp om likebehandling av tros- og livssynsamfunn.

Også i brev til Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen i oktober 2015 gjentar vi hovedpoengene i vårt anliggende.

Fra regjeringsplattformen ønsker vi å peke på:

«Regjeringen vil:

- Utarbeide en helhetlig lov om tros- og livssynsamfunn
- Basere de økonomiske tilskuddene til tros- og livssynsamfunn på prinsippet om likebehandling.»

Med disse prinsippene om en aktiv understøttende tros- og livssynspolitikk og likebehandling av tros- og livssynsamfunnene, ønsker Samarbeidsrådet for tros- og livssynsamfunn en helhetlig lov om tros- og livssynsamfunn velkommen.

Denne høringen er et ledd i det arbeidet, som også inkluderer den varslede stortingsmeldingen om en helhetlig tros- og livssynspolitikk.